

آشنایی اجمالی با

ساحات

از زبان حکمت جویان

ضمیمه ی شماره ۱/۱۶ کتاب معرفی حکمت سرا

تدوین: شورای حکمت جویان کوثر

www.hekmatjoo.ir

ویرایش تابستان ۱۳۹۴

فهرست :

- ۱ - تعریف ساحت..... ۲
- ۲ - نقش ساحت در زندگی..... ۴
- ۳ - هدف و ضرورت در ساحت..... ۵
- ۴ - اسامی ساحت..... ۶
- ۵ - سعی در ساحت..... ۷
- ۶ - رشدیابی در ساحت..... ۹
- ۷ - جایگاه حکمت جو در ساحت..... ۱۱

۱. تعریف ساحت

در لغت نامه ی دهخدا ساحت میدان-حیاط تعریف شده است.

حتما می دانی میدان چیست؟ وسیعترین میدانی که دیده ای را خوب به یاد بیاور. داخل میدار چه می بینی؟ بگذار من هم بگویم...

خیابان های اصلی، خیابان های فرعی، کوچه ها، مغازه ها، مجسمه ها، گل ها، آبنماها، صداها
و...

چه لذتی دارد که دورمیدان بگردی و هر آنچه را به میدان مربوط است، خوب ببینی.

عجب! چه جالب هر خیابانی را که سرک میکشی انگار که به دنیایی جدید وارد می شوی.

وای! مغازه هایش رابین، هر کدام یک نیازت را برطرف می کنند. اگر زمان کافی برای گشتز دورمیدان را داشته باشی خودش می شود یک میدان گردی درست و حسابی. وای اگر میشدروو این میدان هم پرواز کرد چقدر خوب میشد.

یک راهنمای میدان هم بود که من او را ندیدم. حالا که اینطور شد باید میدان رایک بار دیگ باکمک راهنمایش دوربزنم.

تصوربس است. چشم هایت رابازمیکنی و....

معنی ساحت از نظر حکمت جو :

ساحت میدان وسیعی است که حکمت جو مانند سوارکاری در آن به تاخت و تاز می پردازد. براساس علاقه و نیازش، اطلاعات موردنظر را کسب می نماید و در زندگی به کار می گیرد یعنی در فرصتی به اندازه عمرش!

ساحت بستری است برای یادگیری سی و دو مهارت به کار رفته در زندگی و پاسخگویی به علایق و سوالات در زمینه های متنوع.

ساحت گستره ای از دانش، مهارت و توانمندی است که هر فرد به اقتضای نیاز و علاقه خود در آن به جستجو و فعالیت می پردازد که برای یک زندگی خوب نیاز به یادگیری آن دارد.

مشابهت یابی در مدرسه:

اکثر دانش آموزان این سوالات را در ذهن خود دارند: چرا این درس را می خوانیم؟ کاربرد این مطلب در زندگی چیست؟ این مطلب را می خوانم که کدام مشکل از زندگی ام حل شود؟ این ندانستن ها باعث می شود دانش آموز علاقه ای به آن مطلب نداشته باشد یا اینکه بدون داشتن انگیزه ادامه می دهد و یا از سراجبار آن مطالب را می آموزد. یک دانش آموز باید دروسی که برایش مشخص شده است را در یک سال تحصیلی بخواند و نمره ی قبولی را کسب کند، اما ساحت محوراصلی حکمت سراسر است و هر حکمت جو حق دارد در مدت حدود ۴ سال به هر صورتی که میا داشت هر ۳۲ ساحت را تا حد نصاب گذرانده و پس از آن در ۴ سال بعد در یک یا چند ساحت مور نظرش به صورت تخصصی پیش برود. اما مقدار دانش فرد در ساحت دیگر بستگی به حس کنجکاوی، علاقه و نیاز خود و جامعه اش دارد.

۲. نقش ساحت در زندگی

حالا یک سوال، ساحت چه کاربردی برای حکمت جو در زندگی دارد؟

ساحت چیزی جدای از زندگی نیست و انسان در هر بخش از زندگی از آن چه که در ساحت آموخته بهره می گیرد.

می توانیم بگوئیم ساحت برای بهتر زندگی کردن و به کار گرفتن آنچه را که یاد گرفته ایم، می باشد!

اگر قرار باشد انسان چیزی را که اصلا در زندگی به او کمک نمی کند و انگیزه ای برای به دنبال رفتن و یادگیری آن ندارد بیاموزد برایش سوال پیش خواهد آمد چرا باید مجبور باشد وقتش را که می تواند بهتر از آن استفاده کند صرف کاری کند که اصلا انگیزه ای برای آن کار ندارد؟ لازم است بدانید که در حکمت سرا انتخاب ساحت با حکمت جو بوده و تا زمانی که حکمت جو پی نبرد که این ساحت به درد او در زندگی می خورد ساحت را نمی آموزد.

ابتدا انگیزه خود را می یابد و بعد شروع به آموختن می کند!

نکته: بنابراین ساحت به ما درست زندگی کردن و درست انتخاب کردن را می آموزد و حکمت جو به میزانی که در ساحت تلاش می کند، در زندگی از آن بهره می گیرد.

۳. هدف و ضرورت ساحت

از جمله اهداف و ضرورت های ارائه ی ساحت می توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱- حکمت جوانان در می یابند ساحت جدا از زندگی شان نیست و با فعالیت در ساحت ابعای وجودی خود را رشد می دهند.

۲- حکمت جوانان با علوم به کار رفته در زندگی آشنا می شوند و می توانند بسترهای مناسب برای شکوفایی استعداد هایشان را بشناسند.

۳- با توجه به اینکه هر ساحت سرنخی است که از طریق آن می توان حقیقت را جستجو کرد پسر هر ساحت به عنوان نشانه ای حکمت جو را به سوی حقیقت راهنمایی می کند.

۴- ساحت به ما کمک می کنند جایگاه خود در خانواده و جامعه را بشناسیم.

۵- حکمت جوانان به کمک ساحت در می یابند چگونه در دوره ی نوجوانی و تکامل، به گونه ی صحیحی رشد کنند، صحیح مستقل شوند و صحیح تغییر کنند.

۶- در ساحت هر حکمت جو از باب مورد علاقه اش ورود پیدا می کند و با گذر میان ابواب آرد ساحت به کشف رابطه میان علوم می پردازد و با نگاهی جامع به جزئیات مورد علاقه و نیاز تسلط می یابد.

۷- از مهم ترین اهداف ساحت، رسیدن به انسان متعالی است که در نهایت، انجام عمل صالح، عبودیت برای رسیدن به معبود است با توجه به هدف نهایی حکمت سرا که آمادگی فرد برای "استقلال، ازدواج، و اشتغال در پرتو حیات طیبه است" بهترین بستر برای رسیدن به این منظور ساحت می باشد.

۸- با توجه به اینکه ساحت برای رفع محدودیت های کتب درسی تنظیم شده حکمت جوانان می توانند در هر شرایطی و هر موقعیتی از زندگی، ساحت را پیاده کنند.

۹- ساحت برای بهتر زندگی کردن، پیشرفت بهتر در علم و دانش می باشد. به عبارت دیگر دانستن هر آنچه یک نوجوان برای داشتن یک زندگی خدا پسندانه نیاز دارد.

در حکمتسرا ۳۲ ساعت تعریف شده است که اسامی آن به ترتیب حروف الفبا در زیر آمده است:

۱	اقتصاد و معیشت	۱ ۲	ریاضی	۲ ۳	فیزیک
۲	امداد و نجات	۱ ۳	زبان های رایج در دنیا (آلمانی، انگلیسی، فرانسه)	۲ ۴	قرآن
۳	امور دفاعی و نظامی	۱ ۴	زمین شناسی	۲ ۵	قوانین حقوقی
۴	تاریخ	۱ ۵	سبک زندگی اسلامی	۲ ۶	کشاورزی و دامپروری
۵	تربیت بدن	۱ ۶	شیمی	۲ ۷	مدیریت و رهبری
۶	جغرافیا	۱ ۷	عترت	۲ ۸	معرفت النفس (روانشناسی)
۷	حکومت و علوم سیاسی	۱ ۸	عربی	۲ ۹	مکاتب عرفانی
۸	خانواده و جامعه	۱ ۹	عقاید	۳ ۰	منطق
۹	دانش های ادبی	۲ ۰	علوم زیستی	۳ ۱	نجوم
۱	دشمن شناسی	۲ ۱	فلسفه و مهارت های تفکر	۳ ۲	هنر
۱	رسانه و رایانه	۲ ۲	فنون مهارتی و حرفه ها		

شما می توانید جهت آشنایی بیشتر با محتوای هر یک از ساعات ۳۲ گانه به ضمایم ۱/۱۹ تا ۳۲/۱۹ مراجعه کنید.

۵. سعی در ساحت

استفاده از ساحت بر مبنای سعی است و هر کس در ساحت بر مبنای سعی کردن خود پیشرفت می کند در واقع ساحت باعث می شود فرد یاد بگیرد که تلاش وسیع برنامه اصلی زندگیست و بدون آن زندگی انسان متوقف شده و انسان هیچ پیشرفتی ندارد.

۱۴ روش سعی در ساحت وجود دارد که عبارت اند از:

استماع، مطالعه، مکاشفه، مکاتبه، مناظره، مشاهده، محاسبه، مباحثه، مصاحبه، معارفه، محافظه، مقایسه، ممارسه، معامله.

(برای تعاریف سعی های ۱۴ گانه به ضمیمه ی ۲۵ مراجعه کنید)

حالا برای مثال می توانیم یک مقایسه بین نظام فعلی مدارس و حکمت سرا داشته باشیم.

- در مدرسه فرد برای آموختن چقدر سعی می کند؟ در حکمت سرا چطور؟
- انگیزه افراد در کدام روش برای یادگیری علم بیشتر است؟

اگر به نظام مدرسه توجه شود می بینیم که در آن افراد بر سر کلاس نشسته و معلم به آنها دانشی که از قبل برایش تعریف شده را آموزش می دهد و بعد هم برای اطمینان از یادگیری هایشان امتحان قرار می دهد.

اما در این بین خود فرد آموزنده چه سعی ای برای آموختن علم می کند؟ وقتی خود فرد نمی داند این علم چه فایده ای دارد؟

بنابراین اوانگیزه ای برای یادگیری نخواهد داشت و در نتیجه سعی هم نخواهد کرد. بلعکس در حکمت سرا هر حکمت جو که وارد ساحت می شود اطلاعات کلی درباره حوزه ی مورد نظرش دریافت می کند و برایش روشن می شود که این علم چه کاربردهایی دارد.

با اولین احساس نیاز، با انگیزه بالا برای یادگیری آن علم به صورت عمیق سعی و تلاش می کند و پیشرفت او با توجه به انگیزه ای که دارد چند برابر می شود. در واقع حکمت سرا می خواهد در فرد احساس نیاز نسبت به علوم مختلف را ایجاد کند زیرا انسان هر گاه علاقه و نیاز نسبت به چیزی در خود احساس کند تمام تلاشش را برای بدست آوردن آن می کند و این باعث می شود بهترین بازده را از کار خود داشته باشد.

چرایی پیشرفت یابی: همان طور که خداوند بندگانش را امتحان می کند تا خود بنده متوجه مشکلات و نقاط ضعف و قوت خود گردد و بتواند به بهترین نحو بندگی کند ما نیز امتحان می شویم که خودمان را نسبت به خودمان ارزیابی کنیم و این امتحان موجب پیشرفت ما می شود..

تعریف رشدیابی: رشدیابی یعنی حکمت جو تا چه حد توانسته امروز را بهتر از دیروز زندگی کند. در این مورد امام علی (ع) می فرمایند: "چه بهتر است انسان بهتر از دیروزش باشد." به عنوان مثال یکی از روش های رشدیابی توضیح داده می شود:

طبق مدت زمان معینی یک سری برگه هایی در اختیار حکمت جو قرار می گیرد و حکمتجو موظف است این برگه را به مدیر ساحت خود بدهد تا برایش پر کند. در این برگه سه عنوان وجود دارد:

الف می خواهم: چیزهایی که می خواهم بیاموزم.

ب می دانم: چیزهایی که آموخته ام.

ج. می توانم: چقدر از آموخته هایم توانایی کسب کرده ام.

۹

کسانی که حکمت جو را ارزیابی می کنند:

خودش / والدین / مدیر ساحت / حکمت یار / مدیر حکمت سرا

هستند که به دو صورت *وضعیت موجود* و *وضعیت مطلوب* حکمت جو را نسبت به خودش ارزیابی می کنند. حال چرا حکمت جو خودش را ارزیابی می کند؟ زیرا هیچ کس بهتر از خود حکمت جو از درونش با خبر نیست.

نکته :

وضعیت موجود: وضعیت فعلی و حال حکمت جو است.

وضعیت مطلوب: وضعیتی که حکمت جو در آینده خواهد داشت.

۷. جایگاه حکمت جو در ساحت

حکمت جو محور اصلی، گرداننده و فراگیرنده ساحت است.

اصلی ترین نقش در ساحت به حکمت جو اختصاص دارد و مانند فردی است که در یک میدان فرضی از جایی به جای دیگر گاهی می دود و گاهی فقط نظاره گر است تا مکان مورد علاقه اش را پیدا کند و به عبارتی در جهت هدفش از قسمتی به قسمت دیگر ساحت در حال حرکت است و یا برای انتخاب قسمتی دیگر از ساحت که به آن علاقه مند است توقف می کند

در آشنایی اجمالی وی با هر قسمت از ساحت و همراهی در حرکتش مدیر ساحت راهنمایی اش می کند.

پیشرفت حکمت جو در ساحت به سعی حکمت جو در ساحت بستگی دارد و هر چه سعی و تلاش حکمت جو بیشتر باشد استفاده ی بیشتری از ساحت می کند.